

Gemeente
Soest

Oplegnotitie

Aan: Gemeenteraad
Van: Portefeuillehouder Aukje Treep namens het college
Afdeling: Fysieke Leefomgeving
Betreft: participatie Handelingsperspectief buitengebied Regio Amersfoort
Datum: 4 september 2023
Zaaknummer: 670589

Wensen en bedenkingen op Handelingsperspectief buitengebied

Tijdens deze raadsbijeenkomst informeren wij u over het groeidocument 'op weg naar een handelingsperspectief Regio Amersfoort'. U ben op deze avond in de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen aan ons mee te geven. Uw wensen en bedenkingen over het groeidocument halen wij op aan de hand van de volgende vragen:

- Zijn we op de goede weg met dit Groeidocument? Bent u het eens met de uitgangspunten voor het toekomstperspectief die in het Groeidocument worden genoemd voor het buitengebied van ons Soest? Zie het groeidocument voor onderdeel Eemland pagina's 22-27 en Heuvelrug pagina's 28-33.
- Heeft u suggesties om de inhoud verder aan te scherpen?
- In de startnotitie is vastgesteld dat het Handelingsperspectief participatief tot stand komt. Biedt het proces tot nu toe voldoende opbrengst voor een goede belangenafweging later dit jaar?

Aanleiding

Het Handelingsperspectief Buitengebied is één van de uitwerkingsprogramma's uit het Ontwikkelbeeld Regio Amersfoort (vastgesteld in uw raad op 23 september 2021). Het Ontwikkelbeeld geeft richting aan de ontwikkeling van de regio voor de periode 2030-2040. Bij het opstellen van het Ontwikkelbeeld bleek dat er in het buitengebied meer vraag om ruimte is dan dat er gebied is. Met het Handelingsperspectief werken we aan een gezamenlijk beeld van de toekomst van ons buitengebied.

Het op te stellen Handelingsperspectief is een concretisering van de (ruimtelijke) opgaven in het buitengebied tot 2040 op basis van de huidige situatie, vastgestelde ruimtelijke opgaven en trends en ontwikkelingen. Ook geeft het inzicht in mogelijkheden voor verdienmodellen en het prioriteren en combineren van functies. Met het Handelingsperspectief geven de regiogemeenten zichzelf en hun partners een kader en richting voor uitvoering van ambities in het buitengebied. De vele ruimteclaims in het buitengebied maken dat we (zoals vastgelegd in de startnotitie) gekozen hebben voor een participatief proces dat ruimte biedt aan verschillende belangen en verschillende toekomstbeelden. Want de toekomst voor de één is de zorg van de ander. Maar er is ook een

gedeeld beeld. Over hoe we elkaar nodig hebben, over de behoefte aan duidelijkheid, aan keuzes, en de zorg over de kwaliteit van het gebied en hoe we die borgen voor toekomstige generaties.

Op 31 januari 2023 heeft ons college de startnotitie van het Handelingsperspectief vastgesteld en ingestemd met de gekozen werkwijze en afspraken. Als opdrachtgevers van het Handelingsperspectief hebben de Provincie Utrecht en Regio Amersfoort (d.w.z. de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg) het gesprek hierover gefaciliteerd en leveren nu het Groeidocument op. Het Groeidocument is een tussenstap om de opbrengst van de gesprekken en de voorgestelde richting te toetsen bij alle betrokkenen (belanghebbenden, raden en staten).

Het groeidocument is gebaseerd op de opbrengst van de drie gebiedsateliers (Eemvallei, Gelders vallei en Heuvelrug), maar ook opgaven, mogelijkheden en onmogelijkheden uit wet- en regelgeving. Het neemt de partijen mee in wat er speelt en leeft in het gebied en welke kansen er liggen om met alle gebiedspartijen, inclusief de publieke partijen, samen te werken aan de toekomst van het buitengebied. Het is een document waarin aangegeven wordt wat er zou moeten veranderen, zowel in condities als in fysieke ingrepen, om de vele ruimtevragers en transitieopgaven een plek te geven. Het geeft richting hoe er in dit buitengebied het beste gewerkt kan worden aan de transitieopgaven die op het gebied afkomen.

Op 6 juli 2023 is het Groeidocument: op weg naar het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort, vrijgegeven door de regio Amersfoort voor een ronde langs belanghebbenden (waaronder alle deelnemers aan de gebiedsateliers). Los daarvan hebben wij het groeidocument ook doorgestuurd naar onze agrariërs die wij het afgelopen jaar persoonlijk hebben besproken. Deze konden tot 7 september reageren. Daarna volgt een consultatie langs raden, staten en het waterschap.

Beoogd resultaat

De raad krijgt de mogelijkheid haar wensen en bedenkingen over het groeidocument 'op weg naar het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort' aan te geven. Dit vormt een onderdeel van de consultatie fase waarin wij ons bevinden. Met de vaststelling van het Handelingsperspectief eind dit jaar leveren we een belangrijke bouwsteen aan voor de uitwerking van het UPLG in een gebiedsprogramma voor onze regio.

Argumenten

De toekomst van het buitengebied staat onder druk door afname van natuurwaarden, klimaatverandering en de vele ruimtevragers in het buitengebied zoals natuur, recreatie, landbouw of energie-opwek. Met het Handelingsperspectief Buitengebied willen de gemeenten in de regio Amersfoort en de Provincie Utrecht de opgaven voor de regio tot 2040 integraal onderzoeken, om vervolgens samen met betrokken belanghebbenden te kiezen: waar moeten we prioriteren en waar kunnen we functies combineren.

Het handelingsperspectief biedt bestuurders en gebiedspartijen een perspectief en een routekaart om een duurzame toekomst en kwalitatieve leefomgeving voor alle bewoners en ondernemers in de regio (mens, flora en fauna) te borgen. Zodat we samen werken aan een toekomstbestendige

inrichting van ons buitengebied, passend binnen de kaders die het Rijk en Europa ons opleggen en bij de opgaven die in het buitengebied spelen.

Kanttelingen

De landbouwsector ervaart grote druk, enerzijds door de ruimtevraag van natuur, recreatie, energie, mobiliteit, wonen en werken, anderzijds door stikstof en noodzaak tot extensivering, waardoor voorgestelde wijzigingen in het buitengebied weerstand kunnen oproepen. Om zoveel mogelijk inzicht te krijgen in waar kansen en bedreigingen liggen, neemt een landbouwdeskundige namens de LTO's Eemland en Gelderse Vallei, Collectief Eemland, Collectief Oost en Vallei Horstee deel aan het proces. De landbouwdeskundige koppelt terug aan deze organisaties, en geeft ons gevraagd en ongevraagd advies bij de totstandkoming van het handelingsperspectief. Daarbij opgemerkt dat het ontbreken van een Landbouwakkoord van de rijksoverheid momenteel niet meehelpt in dit proces.

Aanpak/uitvoering

Eind september/begin oktober vindt ook een consultatieronde bij de andere gemeenteraden en in de provinciale staten plaats. Met de opbrengst van zowel de schriftelijke reacties, de verdiepende gesprekken als de consultatie (zie participatie) test de regio de denklijnen en voorstellen op realisme en bruikbaarheid, en vullen we aan waar nodig.

Participatie en communicatie

Voor de totstandkoming van het groeidocument hebben 3 gebiedsateliers plaatsgevonden. Daarvoor zijn zowel de regiegemeentes als stakeholders, belanghebbenden en experts uitgenodigd. Ter afsluiting heeft een regioatelier plaatsgevonden. Tot 7 september konden deze partijen ook reageren op het groeidocument. Het regiobureau heeft daarnaast nog in de afgelopen weken verdiepende gesprekken met georganiseerde belanghebbenden en belangenvertegenwoordigers van de agrarische sector, natuurorganisaties, landgoedeigenaren, de recreatiesector, waterbeheerorganisaties en onze buurregio Foodvalley gevoerd. Nu is het aan de raden en staten om hun wensen en bedenkingen op en over het groeidocument in te brengen.

Naast het schriftelijk uitnodigen van stakeholders en georganiseerde belanghebbenden, is alle informatie ontsloten via de website van het bureau Regio Amersfoort.

Wettelijke grondslag / kaders

Ook op landelijk niveau is er behoefte aan een aanpak voor het landelijk gebied. In juni 2022 heeft het Rijk de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied gepubliceerd. Dit programma brengt de opgaven op het gebied van stikstof, natuur, water, klimaat en bodem samen en zorgt voor een gecombineerde aanpak voor een vitaal landelijk gebied. Elke provincie levert hiervoor een gebiedsprogramma op, dat de kaders van de opgaven in het buitengebied omschrijft. Wat moeten we als gebruikers van het gebied doen om onze doelen te behalen? In onze provincie is dit het Utrechts Programma Landelijk Gebied (het UPLG). Met het UPLG kan ook aanspraak gemaakt worden op het landelijke Transitiefonds Landelijk Gebied en Natuur. Van belang is dat we als regio weten wat we willen en hoe we de toekomst van ons buitengebied voor ons zien. Met de vaststelling van het Handelingsperspectief eind dit jaar leveren we een

belangrijke bouwsteen aan voor de uitwerking van het UPLG in een gebiedsprogramma voor onze regio.

Het ligt in de verwachting dat in komende periode ook meer informatie beschikbaar komt uit andere trajecten, zoals het programma Groen Groeit Mee (GGM), het Gebiedskompas van A(mersfoort) tot Z(eist), de Regionale Energie Strategie (RES Regio Amersfoort en Foodvalley) en het RPLG (Regionaal Perspectief Landelijk Gebied) van Foodvalley. De wederzijdse afhankelijkheid tussen al deze programma's vraagt om nauwe samenwerking. Het Handelingsperspectief gaat uit van bestaande kaders en uitgangspunten die voortkomen uit nationale en Europese opgaven en bestaand beleid. Dit is een gegeven dat we op regionaal niveau niet kunnen veranderen, maar het Handelingsperspectief levert wel informatie hoe overheden en gebiedspartijen binnen deze kaders kunnen handelen.

Kosten, baten, dekking

Dit voorstel heeft geen directe financiële consequenties. Het opstellen van het Handelingsperspectief Buitengebied Regio Amersfoort wordt gedragen door Bureau Regio Amersfoort en mede gefinancierd door de Provincie Utrecht.

Beschikbare documenten

- Groeidocument 'op weg naar een handelingsperspectief Regio Amersfoort'